

**Палата мүшесі заң консультантының кәсіби этика
КОДЕКСІ**

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Кодекс палатаның ішкі нормативтік құжаты болып табылады, Қазақстан Республикасының «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Заңының және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінің, Палата Жарғысының және Палатаның ішкі нормативтік құжаттарының негізінде, заң көмегін көрсету жөніндегі заң консультанттарының қызметін реттеу және Палата мүшелерінің Қазақстан Республикасының адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы заңнамасының талаптарын сақтауын бақылау мақсатында әзірленді. Кәсіби этика ережелері осы Кодекстің ережелерімен бітпейді. Осы Кодекстің ережелері Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына қайшы келетін әрекеттер жасауды ұйғарушы немесе жол беруші ретінде түсіндірілмеуі тиіс.

2. Палатаның беделі мен мәртебесі, әріптестерінің және басқа да адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге, қамқорлық жасау әрбір Заң консультантының адамгершілік борышы болып табылады.

3. Заң консультантының мінез-құлқы заң көмегін көрсету кезіндегі сияқты заң талаптарына жауап беруі тиіс.

4. Білікті заң көмегін көрсету жөніндегі өзінің кәсіби міндеттерін тиісінше орындау мақсатында Заң консультанты өзінің білімі мен кәсіби шеберлігін толық көлемде пайдалануға міндетті.

5. Заң консультанты сыпайы, әдепті, ескерту, адал, қағидатты болуы тиіс. Кәсіби міндеттерін орындау кезінде Заң консультанты қарым-қатынаста іскерлік этиканы сақтауы және өз қалауы бойынша рұқсат етілген киім стилін ұстауы тиіс: іскерлік, жартылай-іскерлік, бизнес-casual, smart-casual.

6. Өзінің кәсіби қызметінде Заң консультанты тәуелсіз және тек заңға бағынады.

7. Заң консультанты өзінің кәсіби міндеттерін орындау стратегиясы мен тактикасына қатысты шешімдерді, өз білімі мен практикалық дағдыларына сүйене отырып, үшінші тұлғалар немесе ұйымдар тарапынан қысымға жол бермей, Палата органдарын қоса алғанда, кәсіби борыш қағидаттарына түспей, заң талаптарын басшылыққа ала отырып, дербес қабылдайды.

8. Заң консультанты мүліктік, сондай-ақ тараптардың материалдық мүдделілігіне байланысты емес өзге де даулар бойынша заң көмегін көрсету кезінде өз тәуелсіздігін сақтауға міндетті.

9. Заң консультанты өзіне қабылдаған міндеттемелерді уақытылы және сапалы орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ескере отырып, істің барлық қыр-сырына сүйене отырып, білікті заң көмегін құзыретті және адал көрсетуі тиіс.

10. Заң консультанты білікті заң көмегін көрсету үшін қажетті заңнамалық жаңалықтар туралы ақпаратты білу мақсатында, кәсіби біліктіліктің жоғары деңгейін үнемі қолдауға, өз білімін жетілдіруге міндетті.

11. Заң консультанты өкілеттікті теріс пайдалану, пара беру, пара алу, паракорлыққа делдал болу, коммерциялық сатып алу не өзінің қызмет бабын/лауазымдық өкілеттіктерін клиенттің, қоғамның және мемлекеттің заңды мүдделеріне қайшы ақша, құндылықтар, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы қызметтер, мүліктік құқықтар, өзіне немесе үшінші тұлғалар үшін пайда/артықшылықтар түрінде қаржылық пайда алу мақсатында өзге де заңсыз пайдалану сияқты сыбайлас жемқорлық әрекеттерді жасамауға міндеттенеді. Сыбайлас жемқорлық әрекеттері Палатаның атынан немесе мүддесінде жасалған жоғарыда аталған әрекеттерді қамтиды.

12. Заң консультанты клиентпен келісілгеннен басқа, клиенттің дауы нысанында көрсетілген қызметтер үшін сыйақы алуға қандай да бір қаржылық мүдделікке ие бола

алмайды. Заңгер клиенттің дау-дамайы бар немесе клиенттің ісі жүргізілетін мүлікке тікелей немесе жанама түрде ие бола алмайды.

ҚҰПИЯЛЫЛЫҚ

13. Заң консультанты мен клиенттің өзара қарым-қатынасының құпиялылығы заң көмегіне жүгінген нақты тұлғаның мүддесінде қамтамасыз етілуі тиіс. Заң консультанты сенімнің бұзылуына бағытталған іс-қимылдардан аулақ болуы тиіс.

14. Заң консультанты клиенттен, оның құқықтық мирасқорынан немесе өзге де уәкілетті адамнан басқа ешкімге құпиялылықты сақтау міндетінен босатыла алмайды. Құпиялылық туралы Келісімнің қолданысын тоқтатуға келісім жазбаша түрде көрсетілуі тиіс, оның ішінде осы шартты заң қызметін көрсету/тапсырма туралы шартқа енгізуге жол береді.

15. Құпиялылық туралы келісім:

1) заң қызметтерін көрсету туралы шартты/тапсырманы орындау барысында Заң консультанты жинаған дәлелдемелер мен құжаттар;

2) клиентке арналған заң консультациялары мен құжаттардың мазмұны;

3) заң көмегін көрсету процесінде Заң консультантына белгілі болған немесе Заң консультанты клиенттен алған клиент туралы ақпарат;

4) клиентпен әңгімелесудің мазмұны;

5) клиенттің шығыстарын өтеу үшін Заң консультанты мен клиент арасындағы ақшалай есеп айырысуларды қоса алғанда, заңгерлік қызмет көрсету/тапсырма туралы осындай шартты ұсыну қажет болған жағдайларды қоспағанда, заң қызметтерін көрсету туралы шарттың талаптары;

6) заң консультанты мен клиент арасында жасалған заң қызметтерін/тапсырмаларын көрсету туралы шартта немесе құпиялылық туралы келісімде айқындалған өзге де мәліметтер.

16. Заң консультанты клиенттің келісімінсіз өзі хабарлаған мәліметтерді және оған сеніп тапсырылған ақпаратты ашуға Заң консультанты клиент оған қарсы қозғаған азаматтық талап бойынша өз ұстанымын негіздеу үшін немесе клиенттің өтініші негізінде қозғалған тәртіптік іс жүргізу, әкімшілік немесе қылмыстық іс бойынша өзінің қорғауы үшін ақылға қонымды қажет деп санайтын көлемде пайдалануына жол береді.

17. Заң консультанты осы Кодекстің 15-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, клиенттен алынған ақпаратты жеке мақсаттарда пайдалануға құқылы емес. Құпиялылықты сақтау қажеттігі туралы талаптар Заң консультантының көмекшілері мен тағылымдамадан өтушілеріне, Палата қызметкерлеріне қолданылады, бұл туралы олар шарт жасасады немесе жұмысқа қабылдау кезінде ескертіледі және құпиялылық туралы тиісті келісім жасасады.

ЗАҢ КОНСУЛЬТАНТЫНЫҢ КЛИЕНТТЕРМЕН, ӘРІПТЕСТЕРІМЕН, СОТПЕН ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҰЙЫМДАРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

18. Заң консультантының клиенттермен қарым-қатынасы қолданыстағы заңнамамен, заң қызметтерін/тапсырмаларын көрсету туралы шартпен және осы Кодекспен реттеледі.

19. Заң консультанты клиенттің заңды немесе осы Кодексті айналып өтуді және (немесе) бұзуды болжайтын тілектерін, өтініштерін немесе талаптарын орындауға міндетті емес. Тиісті жағдайларда мұндай фактілер заң қызметтерін/тапсырманы көрсету туралы шартты біржақты бұзуға негіз бола алады.

20. Заң консультанты істі аяқтау перспективалары туралы өз пікірін білдіруге құқылы.

21. Заң консультанты, егер бұл мәліметтерді клиент ұсынған болса, өзі жасаған құжаттардағы мәліметтердің шынайылығы үшін жауапты болмайды. Заң консультанты, егер оған бұл туралы белгілі болмаса, жалған мәліметтері бар құжаттардың мазмұны үшін де жауапты болмайды.

22. Заң қызметтерін/тапсырмасын көрсету туралы шарт жасасу кезінде Заң консультанты оны орындауға байланысты мәселелерді шешуде өзінің құзыреттілігіне сенімді болуы тиіс.

23. Заң консультанты клиенттен істің нақты жағдайын жасырмауға, оны көрсетілетін заң көмегінің мәні мен салдары туралы жаңылыстыруға тиіс емес.

24. Заң консультанты Клиентті шарттың орындалу барысы туралы хабардар етуі және клиенттің істің жай-күйі туралы сұрауларына уақытылы жауап беруі тиіс.

25. Заң консультанты көрсететін заң көмегіне ақы төлеу мөлшерін Заң консультанты заң қызметтерін/тапсырманы көрсету туралы жазбаша шартта дербес белгілейді.

26. Заң консультанты жасалған шарт бойынша үшінші тұлғалардан клиент үшін заң көмегіне ақы төлеуге ақша қаражатын қабылдауға құқылы. Заң консультанты клиент пен төлеуші болып табылатын үшінші тұлға арасындағы өзара қарым-қатынасты тексеруге міндетті емес. Заң консультантына сенім білдірушіден немесе оның өкілінен заң қызметін/тапсырманы көрсету туралы шартты қамтамасыз ету үшін қандай да бір мүлікті қабылдауға тыйым салынады. Заң консультантының даудың нысанасы болып табылатын мүлікті немесе оған құқықтарды заң көмегін көрсеткені үшін ақы төлеу ретінде сатып алуына жол берілмейді.

27. Заң консультанты мүдделері бір-біріне қайшы келетін бір істе бірнеше Тараптың кеңесшісі немесе өкілі болуға құқылы емес, ол тараптардың татуласуына ғана ықпал ете алады.

28. Заң консультанты өзінің кәсіби қызметінде адалдық пен парасаттылық танытуы тиіс; алдауға, қауіп-қатерлерге, шантажға, сатып алуға, басқа адамдардың ауыр материалдық немесе жеке жағдайларын, сондай-ақ өзінің кәсіби немесе жеке мақсаттарына қол жеткізу үшін өзге де заңға қарсы құралдарды пайдалануға жүгінбеуі тиіс.

29. Заң консультантының немесе ол жұмыс істейтін заңды тұлғаның қызметі туралы ақпарат объективті, шынайы, нақты және түсінікті болуы тиіс, әлеуетті клиенттерді көрсетілетін заң көмегінің сапасына және оның кәсібилігіне қатысты жаңылыстыруға енгізуге негіз болмауға тиіс. Заң консультанты басқа Заң консультантына, сондай-ақ басқа да Палаталарға қатысты антижарнамамен айналыса алмайды.

30. Сот ісін жүргізуге қатысушы Заң консультанты іс жүргізу заңнамасының нормаларын сақтауға тиіс.

31. Заң консультанты сотқа және іске қатысушы адамдарға құрмет көрсетуге, клиентке қатысты заңның сақталуын қадағалауға және құқықтары бұзылған жағдайда барлық күш-жігерін салуға және оларды қорғау үшін барлық заңды әрекеттерді жасауға міндетті.

32. Сот дауларының алдын алу азаматтық істер бойынша Заң консультанты көрсететін заң көмегінің құрамдас бөлігі болып табылады, сондықтан Заң консультанты клиенттің мүддесінде дауды сотқа дейін реттеуге немесе сотта бітімгершілік келісім жасауға ұмтылуға тиіс.

33. Заң көмегін көрсету барысында жедел-ізвестіру қызметін жүзеге асыратын органдармен құпия негізде ынтымақтастық Заң консультантының мәртебесімен сыйыспайды.

34. Заң консультанты басқа заң консультанттарына - Палата мүшелеріне, сондай-ақ басқа палаталардың әріптестеріне құрметпен қарауға міндетті.

35. Заң консультанты өз клиенттерімен немесе әріптестерімен басқа Заң консультантының жеке өміріне қатысты жағдайларды талқыламауы тиіс. Заң консультанты:

1) құжаттарды жасау кезінде, заң көмегіне жүгінген тұлғалармен әңгімелесуде, бұрын осы тұлғаларға заң көмегін көрсеткен басқа Заң консультантының ар-намысын, қадір-қасиетін немесе іскерлік беделін кемітетін сөздерді пайдалану, осы Заң консультантының іс-әрекеттері мен консультацияларының дұрыстығын бағалау және сынау, заң көмегіне жүгінген тұлғалармен талқылау, басқа Заң консультанттары өндіріп алатын төлем мөлшерінің негізділігі;

2) басқа заң консультанты туралы көрінеу жалған мәліметтер тарату;

3) заң көмегін сұраған адамның қатысуымен басқа заң консультантының іс-әрекетінің дұрыстығын даулауға жол бермеуге тиіс қалыс тұруға міндетті.

Әріптестерінің қателігі анықталған жағдайда, заң консультанты оны түзетуге тактикалық түрде көмектесу мүмкіндігін табуға құқылы.

КОДЕКСТІҢ ЕРЕЖЕЛЕРІН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

36. Заң консультантының осы Кодекстің талаптарын бұзуы Қазақстан Республикасының адвокаттық қызмет туралы заңнамасында, палатаның жарғысында және палатаның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіптік жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғады.

37. Тәртіптік жауапкершілік шаралары Заң консультантының бұзушылық белгілері формальды түрде қамтылған, бірақ Заң консультантының ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтірмейтін, Палатаның беделін кемітпейтін және клиентке немесе палатаға елеулі зиян келтірмейтін әрекеті (әрекетсіздігі) үшін қолданылмайды.

38. Тәртіптік жаза қолдану, оларды алып тастау және шағымдану тәртібі палатаның ішкі нормативтік құжаттарымен айқындалады.